

Maatschappelijke stage **in het groen**

>> **Praktijkvoorbeelden van maatschappelijke
stages in het vmbo-groen**

Inhoudsopgave

Doe-Dag in de natuur > AOC Oost Doetichem	> 4
Dierentoonstelling > Groenhorst College Nijkerk	> 6
Duinpanproject op Vlieland > AOC De Groene Welle Zwolle	> 8
Pluktuin voor bewoners verpleeghuis > AOC Terra Assen	> 10
Opvang mishandelde paarden > Helicon Opleidingen, Groenschool 's-Hertogenbosch	> 12
Tot besluit	> 15

Vmbo-groen wordt aangeboden door AOC's en diverse scholengemeenschappen. Het onderwijs richt zich voornamelijk op de potentiële mbo-leerling die tot zijn recht komt in een kleinschalige omgeving en die veelal nog geen gerichte keuze heeft gemaakt voor een bepaalde sector, maar die wel affiniteit heeft met de natuur.

Voorwoord **Clemens Cornielje** Voorzitter AOC Raad

Het kabinet heeft besloten om alle leerlingen die vanaf schooljaar 2007-2008 instromen in het voortgezet onderwijs, op een bepaald moment in hun opleiding een maatschappelijke stage te laten volgen. De maatschappelijke stage geeft jongeren de kans **een belangrijke kant van onze samenleving te ontdekken en daarvan te leren.**

De groene sector biedt uitstekende mogelijkheden voor maatschappelijke stages. Niet alleen voor jongeren die een groene opleiding volgen maar vooral ook voor jongeren die nauwelijks met natuur en groen in aanraking komen. Het risico bestaat dat toekomstige generaties zich steeds minder verbonden zullen voelen met de natuur, de herkomst van ons voedsel en het leven op aarde. Dan weten jongeren straks niet dat wol van schapen komt, en vis niet vierkant is. **Natuur vormt de basis voor een duurzame samenleving.** En de natuur is leuk, gezond en nuttig.

Het groene onderwijs heeft al ervaring met maatschappelijke stages in een groene omgeving. Buiten werken, dieren verzorgen, iets voor een ander over hebben en samen actief bezig zijn. Dieren hebben een positieve invloed op het welzijn van jongeren en ouderen. Een zorgboerderij is daar een goed voorbeeld van. Het duinlandschap van Vlieland blijkt mooier dan televisie en spelcomputer. En een dag werken op de heide is leuker dan gedacht. Prachtig toch? Zo zijn er talloze voorbeelden. Het vmbo-groen heeft hier al goede ervaringen mee opgedaan.

De AOC's willen graag aan de slag en **een concrete bijdrage leveren aan de maatschappelijke stage.** Op 23 april hebben minister Verburg en ik met elkaar afgesproken, dat we zo veel mogelijk jongeren tijdens hun maatschappelijke stage kennis willen laten maken met de 'groene' kanten van onze samenleving. Groen wordt hier breed opgevat: het gaat om de wereld van voeding, natuur en milieu, de gezondheids- en welzijnsaspecten van mens en dier die daarmee verbonden zijn en aspecten van duurzaamheid. Het gaat om jongeren op de AOC's, maar ook om jongeren die niet in het groene onderwijs zitten.

Om dit te realiseren zijn **vele duizenden stageplaatsen nodig.** De komende tijd zullen we ook de natuur-, milieu- en landbouworganisaties hiervoor enthousiast proberen te maken. Alleen met hun medewerking heeft dit streven kans van slagen.

Doe-Dag in de natuur

AOC Oost Doetichem

Doe-Dag Voor het project gingen allemaal jongeren aan de slag die het fijn vinden om hun handen uit de mouwen te steken. Leerlingen vonden deze dag erg spannend. En hoewel het werk zwaar was, kwamen ze erg enthousiast terug. Een van de leerlingen: 'Ik heb geleerd dat je ook in het bos vrijwilligerswerk kunt doen. Dat wist ik niet.'

>> 'Ik heb geleerd dat je ook in het bos vrijwilligerswerk kunt doen. Dat wist ik niet.'

Met de boswachter AOC Oost heeft voor de invulling van de maatschappelijke stage samengewerkt met de Vereniging Natuurmonumenten. Een van de projecten was een Doe-Dag waarin leerlingen samen met de boswachter gingen plaggen in het Bergherbos.

Bergherbos Het Bergherbos is een groot natuurgebied, eigendom van Natuurmonumenten. Marcel Delink van Natuurmonumenten: 'Plaggen is het verwijderen van de begroeiing op een heideveld. Het dient om verbossing en vergrassing van de heide te bestrijden. De gladde slang, de veldleeuwerik, de zandhagedis en de hazelworm profiteren van de rulle zandlaag die vrijkomt door plaggen. Het open houden van de bovenste laag grond is voor het voortbestaan van deze zeldzame diersoorten erg belangrijk. Wij zijn dan ook erg blij met de hulp van de leerlingen.'

Project > Doe-Dag in de natuur

Doelgroep > leerlingen uit klas 3

Duur > een dag

Organisatie > Vereniging Natuurmonumenten

>> Het open houden van de bovenste laag grond is voor het voortbestaan van deze zeldzame diersoorten erg belangrijk. Wij zijn dan ook erg blij met de hulp van de leerlingen.

>> De nadruk lag hierbij op het ontwikkelen van vaardigheden in het zelfstandig leren.

Project > dierententoonstelling

Doelgroep > leerlingen uit klas 2

Duur > een week

Organisatie > Huize Sint Jozef in Nijkerk

Dierententoonstelling Woon- en zorgcentrum Huize Sint Jozef in Nijkerk informeerde naar de mogelijkheid voor hun bewoners om in contact te komen met de dieren van het Groenhorst College. Zo ontstond het project in de vorm van een maatschappelijke stage. De opdracht aan de leerlingen was om bewoners van Huize Sint Jozef te motiveren om een dagje op school te komen voor een dierententoonstelling.

Dieren- tentoonstelling

Groenhorst College Nijkerk

Zelfstandig leren De taken van de leerlingen waren divers. Van gastvrouw- of heer, het maken van uitnodigen tot het verzorgen van een presentatie over een van de dieren op school. De nadruk lag hierbij op het ontwikkelen van vaardigheden in het zelfstandig leren. Resultaat was een hele gezellige en leerzame dag waarvan de bewoners van het verpleeghuis zichtbaar genoten.

Plezier Het Groenhorst College wilde leerlingen laten zien hoe leuk vrijwilligerswerk kan zijn. De leerlingen waren trots op het resultaat. Volgens Annemieke Gerrits van Huize Sint Jozef was het voor de ouderen een leuk uitje. 'De ouderen herkenden veel van vroeger, hierdoor konden zij fijne herinneringen oproepen. Ook hebben zij kennis gemaakt met 'vreemde' dieren zoals een leguaan. De ouderen genoten er van de dieren te mogen aanraken. We hebben in ieder geval afgesproken dat deze activiteit voor herhaling vatbaar is.'

>> De ouderen genoten er zichtbaar van de dieren te mogen aanraken.

Duinpanproject

op Vlieland AOC De Groene Welle Zwolle

>> Het onderwijs is belangrijk voor onze organisatie.
Hiermee kunnen we de jongeren bereiken.

>> Even zonder computer of tv
en dicht bij de natuur.

Project > duinpanproject

Doelgroep > leerlingen uit klas 3

Duur > een week

Organisatie > Staatsbosbeheer

Belangeloos Leerlingen uit de derde klas van AOC De Groene Welle vullen de maatschappelijke stage in op Vlieland. Zij werkten belangeloos een week lang voor Staatsbosbeheer aan onderhoud van het duinlandschap.

Kloof tussen jongeren en natuur

Anke de Bruin van Staatsbosbeheer was betrokken bij dit duinpanproject. 'Staatsbosbeheer is bezorgd over de groter wordende afstand tussen jongeren en de natuur. Daarom is voor ons het onderwijs zo belangrijk. Om de kinderen te kunnen bereiken. Daarin investeren wij graag. De leerlingen verrichten werk dat van belang is voor de natuurontwikkeling op het eiland. Natuurlijk hopen we dat de kinderen later nog eens terugkeren naar Vlieland. Dat zij trots vertellen hoe zij hebben bijgedragen aan onderhoud van het duingebied.'

Zonder computer of tv en dicht bij de natuur

Een van de stagebegeleiders van AOC De Groene Welle vertelt over het project. 'Duinen moesten kaal worden gehouden, beplanting verwijderd. Doel van de maatschappelijke stage op Vlieland is dat leerlingen het belang inzien van onderhoud van het landschap. Ook ondervinden zij hoe het is om met elkaar op te trekken een week lang terwijl er wel het een en ander van hen verwacht wordt. Even zonder computer of tv en dicht bij de natuur.' De maatschappelijke stage op Vlieland is zo goed bevallen dat dit voor De Groene Welle een jaarlijks terugkerend project is geworden.

Project > pluktuin bewoners verpleeghuis

Doelgroep > leerlingen uit klas 1, 2 en 3

Duur > meerdere dagen, verspreid

Organisatie > verpleeghuis De Vierackers

Pluktuin voor bewoners verpleeghuis AOC Terra Assen

>> In de binnentuin van De Vierackers verzezen in korte tijd drie grote bloembakken.

Plukhoek Bij het verpleeghuis De Vierackers in Assen is een plukhoek voor de bewoners gemaakt. Annelies Hartman, vrijwilligerscoördinator van De Vierackers: 'Het tuinbedrijf waar wij mee samenwerken, gaf aan dat ze nog wel wat helpende handjes konden gebruiken.' In de binnentuin van De Vierackers verzezen in korte tijd drie grote bloembakken. Bewoners kunnen nu tussen de bloemen wandelen en een boeketje plukken om hun kamer op te fleuren.

Snel klaar Al na een paar uurtjes graven, stenen stapelen en zand storten, was de binnentuin drie bloembakken rijker. De leerlingen vinden het mooi. 'Ik vind het leuk en leerzaam, omdat je met een beetje werk de mensen echt kunt helpen, ik zou het elke week wel willen doen,' zegt één van de leerlingen.

>> 'Ik vind het leuk en leerzaam, omdat je met een beetje werk de mensen echt kunt helpen, ik zou het elke week wel willen doen.'

lets voor een ander betekenen

Volgens docent Marcel Geerdink van het AOC Terra zijn dit soort maatschappelijke stages een belangrijk onderdeel van het schoolprogramma. Geerdink: 'We willen onze leerlingen ervan bewust maken dat vrijwilligerswerk een belangrijk onderdeel uitmaakt van de maatschappij. Bovendien leren ze dat ze iets voor een ander kunnen betekenen, zonder dat ze daar meteen iets voor terugkrijgen.'

Opvang mishandelde paarden

Helicon Opleidingen, Groenschool 's-Hertogenbosch

>> Vaak blijven de leerlingen ook na de maatschappelijke stage vrijwilligerswerk doen op de manege.

>> 'Ik wist niet dat zoveel paarden mishandeld worden.'

Project > opvang mishandelde paarden

Doelgroep > leerlingen uit klas 3 en 4

Duur > een week

Organisatie > manege S-Hoeve te Boxtel

Weer opgelapt Groenschool 's-Hertogenbosch liet leerlingen een maatschappelijke stage invullen bij Manege S-Hoeve in Boxtel. De manege schaft regelmatig paarden aan die mishandeld zijn of een gedragstoornis hebben. De afgetakelde paarden worden er behandeld, opgelapt en wanneer ze weer gezond en fit zijn, wordt er in veel gevallen een nieuwe eigenaar voor hen gevonden. Bastiaan uit klas vier van Groenschool 's-Hertogenbosch heeft enthousiast geholpen voor de paarden te zorgen. 'Ik heb ook een paard verzorgd met een schotwond in zijn wang. Een tand zat helemaal los. Ik vond dit traject heel leerzaam. Ik wist niet dat zoveel paarden mishandeld worden.'

Dierenmishandeling

De laatste tijd neemt het aantal klachten over verwaarlozing en mishandeling van dieren sterk toe. Een maatschappelijke stage in de dierenverzorging kan bijdragen aan het dierenbewustzijn van jongeren. En dat is positief. Leerlingen uit de vierde klas van de Groenschool 's-Hertogenbosch hebben zich actief ingezet voor de verzorging van mishandelde paarden.

Gemotiveerd Danielle Slobbe van manege S-Hoeve is tevreden. 'Wij zijn erg blij met de inzet van de leerlingen. Over het algemeen zijn ze erg gemotiveerd. Het is fijn om jeugd te kunnen laten zien hoe veel je kunt bereiken door dieren goed te behandelen. Zij kunnen met eigen ogen zien hoe mishandelde paarden weer opbloeien dankzij een goede zorg. Vaak blijven de leerlingen ook na de maatschappelijke stage vrijwilligerswerk doen op de manege. Daar zijn wij natuurlijk erg blij mee, want extra handen zijn meer dan welkom.'

Een maatschappelijke stage in het groen? **Doen!**

Tot besluit

Iedereen is enthousiast over de maatschappelijke stage. Niet alleen ons kabinet en burgers, maar ook -zo blijkt uit de voorbeelden- de onderwijsinstellingen, organisaties en de leerlingen.

Leerlingen realiseren zich dankzij de maatschappelijke stage dat vrijwilligerswerk in onze maatschappij belangrijk is. **Ook leren zij hoe leuk en zinvol dit kan zijn.** Ze maken kennis met natuur, dieren en de wereld om hen heen. De kans bestaat dat zij ook later als vrijwilliger aan de slag gaan.

Voor docenten is het prettig om leerlingen eens in een andere situatie mee te maken. Leerlingen ontwikkelen andere vaardigheden dan in een lessituatie of een beroepsvoorbereidende stage. Vaardigheden als verantwoordelijkheid nemen, **belangeloos zorgen voor bijvoorbeeld natuurbehoud of dieren.** Veel scholen nemen de maatschappelijke stage op in het onderwijs als prestatie binnen het competentiegericht leren.

De maatschappelijke instellingen die stageplekken aanbieden, zien ook tal van voordelen. En die beperken zich niet tot 'een extra paar handen' of goedkope werkkrachten. Zij zien het ook als een goede manier om jongeren te bereiken. Om verschillende groepen in de samenleving (oud en jong) met elkaar in contact te brengen. En om meer betrokkenheid te krijgen voor de natuur en onze leefomgeving.

Er zijn heel veel stageplaatsen nodig. Meer maatschappelijke groene organisaties die jongeren op een positieve manier willen leren kennen. De onderwijsinstellingen hebben de nodige ervaring én contacten. De AOC Raad en het Ministerie van LNV gaan zich inzetten voor een groot aantal maatschappelijke stageplaatsen in het groen. **Voor iedereen!**

Colofon

Redactie > AOC Raad, Mirjam Kuggeleijn, Postbus 458, 6710 BL Ede, www.aocraad.nl

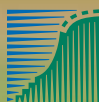
Met dank aan > AOC Oost, Groenhorst College, AOC De Groene Welle, AOC Terra, Helicon Opleidingen

Tekst > MB Tekst – Soest

Vormgeving > YON-Vormgeefwerk – Blaricum

Fotografie > YON-Vormgeefwerk – Blaricum, Manege S-Hoeve, Anton uit de Bosch

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit